

Trekpaarden in de West-Vlaamse bossen

Foto: P. Keirsebilck

Landschapskrant

Regionaal Landschap Houtland

Regionaal Landschap Houtland vzw • Gratis nummer
Jaargang 11 • nr 21 • September 2012

De vzw Regionaal Landschap Houtland wordt financieel gesteund door het Agentschap voor Natuur en Bos, het Agentschap Onroerend Erfgoed, de Vlaamse Landmaatschappij, de Provincie West-Vlaanderen en de gemeenten Beernem, Brugge, Damme, Ichtegem, Jabbeke, Oostkamp, Ruiselede, Torhout, Wingene en Zedelgem.

Door de stijgende houtprijzen en een efficiëntere exploitatie wordt bosbeheer alsmear rendabeler. Boseigenaars zijn dan ook veel meer geïnteresseerd in hun bos en erom bekommerd. Sommigen gaan op zoek naar duurzame exploitatiemethoden. De foto demonstreert hoe een trekpaard, in plaats van de tractor, boomstammen uit het bos sleept en zo de bodemschade tot een minimum beperkt.

Wie dit najaar trekpaarden aan het werk wil zien, kan dit tijdens de publiekshappening op 30 september in het Bulskampveld, de wandeling op 28 oktober in de Vagevuurbossen of de brandhoutdag op 25 november in het provinciedomein Tillegembos.

Bulskampvelddag: “op eigen houtje!”

Zondag 30 september worden de bezoekers van het provinciedomein Bulskampveld opnieuw extra verwend. Onder het thema ‘op eigen houtje’ kan je doorlopend van 10 tot 18 uur genieten van rondleidingen, workshops, infostanden, tentoonstellingen, spellen, demonstraties en proevertjes!

Elke boom staat op zijn eigen houten stam. In het bos staan vele bomen samen, terwijl ze in het park soms heel alleen staan en in vol ornaat ‘op eigen houtje’ uitgroeien. Wie vroeger leefde van hout, woonde dikwijls alleen in het bos en deed heel veel ‘op eigen houtje’. Bosbeheer, snoeien, kappen behoorden tot de taken. De timmerman, de wagenmaker, de klompenmaker en andere ambachtsslieden verwerkten daarna ‘op eigen houtje’ het hout. Ze leefden en werkten alleen, zoals solitaire bijen en wespen of heel wat vogels buiten het paar- en broedseizoen. Ook vandaag nog blijven we gefascineerd door het survivalthema waarbij we ‘op eigen houtje’ moeten overleven.

Beleef het zelf en kom naar het domein Bulskampveld. Een organisatie van de Provincie West-Vlaanderen samen met het Opvang-centrum voor Vogels en Wilde Dieren, Natuurpunt vzw, het Agentschap Natuur en Bos, het Regionaal Landschap Houtland en Loca Labora. Alle bijkomende info en het volledige programma vind je op www.west-vlaanderen.be/opendeurdagbulskampveld.

Beste lezer,

Jaarlijks krijgt u als inwoner van één van de tien gemeenten van het Regionaal Landschap twee keer de Landschapskrant in de bus. In elke editie willen we u een beeld geven van waar we voor staan: het draagvlak voor natuur en landschap vergroten via kleinschalige projecten en activiteiten. In deze Landschapskrant presenteren we enkele mooie realisaties van het voorbije halfjaar: de gerestaureerde veldkapel in Ichtegem, het kasteelpark ter Loo en de zintuigtuin van het Wit Huis, beide in Zedelgem, en het speelnatuurproject in de basisschool Malpertuis in Oostkamp. Deze projecten zijn steeds het resultaat van een vruchtbare samenwerking met overheid, verenigingen en burgers.

In elke Landschapskrant maken we ook publiciteit voor een aantal interessante publieksactiviteiten. Noteer alvast de data voor de Bulskampvelddag, de Vagevuurwandeling en de Brandhoutdag. Of kom naar één van de wandelingen in onze provinciedomeinen.

Patrick ARNOU

Herfstwandelingen in het Houtland

Wandelen in provinciedomeinen

Planten en volksgeloof in 't Fort van Beieren

Hoe stond de mens tegenover de natuur? Hoe ging hij met de natuur om vòòr het Christendom (de Galliërs) en daarna (middeleeuwen)? Angsten, rituelen, gebruiken. Met uitleg over diverse planten, bomen en paddenstoelen. **Gids Lies Vandercoilden wacht je om 14.30 uur op aan de parking Gemene Weidestraat in Koolkerke (Brugge).**

Paddenstoelenwandeling in domein d'Aertrycke

Paddenstoelen hebben iets magisch. De ene dag is er nog niets en de volgende dag staat er opeens een heksenkring in het gras. We zien ze boven de grond, maar sommige paddenstoelen, zoals truffels, groeien dan weer ondergronds. Paddenstoelen verwijzen naar padden, draken, heksen, elfjes, kabouters, duivels en de dood. Wat dacht je van namen als Drakenbloedzwam, Heksenboter, Heksenboleet, Elfenbankje, Elfenschermpje, Duivelsei, Duivelsaren of Dodemansvinger? Dit belooft een boeiende wandeling te worden. **Gids Danny Boussauw wacht je om 14.30 uur op aan de parking Zeeweg te Torhout.**

Het Tillegembos als houtproducent

Bossen worden meer en meer op een multifunctionele manier beheerd. Dat wil zeggen dat de beheerders rekening houden met de natuurwaarde, de recreatieve waarde en de productieve waarde van het bos. Op deze wandeling verneem je alles over de productieve kant van een bos. **Gids Jan Goris wacht je om 14.30 uur op aan de parking Witte Molenstraat te Sint-Michiels (Brugge).**

Week van het bos

Wandeling in het Waggelwater

Ontdek het Waggelwater met de nieuwe natuurgids Jan Casier. **Vertrek aan parking Roeiclub Waggelwater, Houtkaai, Brugge om 14:00 uur.**

Bosgedichten-wandeling langs het Hugo Clauspad

Voordragen van gedichten door vermaarde dichters van het Poëzienetwerk afgewisseld met uitleg over het Lappersfortbos door de boswachter. **Afspraak: Lapperfortbos, Ten Briele, Sint-Michiels om 14.30 uur.**

Info: www.weekvanhetbos.be

Zintuigentuin Wit Huis (Loppem)

Het Wit Huis in Loppem is een verblijfcentrum voor slechtzienden. Rond het statige herenhuis liggen een moes- en siertuin en een klein park als groene oase midden in de bebouwde kom. Samen met de centrumbewoners en de Gemeente Zedelgem nam het Regionaal Landschap het terrein dit voorjaar grondig onder handen. Uitgangspunten: een tuin waarin alle zintuigen worden aangesproken en waarin kunst en natuur met elkaar zijn verweven. Maar vooral ook: een tuin die voor iedereen open staat.

Met een grote kraan werd een dichtgegroeide vijver uitgediept en een nieuwe kikkerpoel aangelegd. Een tunnel van gevlochten wilgen vormt de verbinding tussen de tuin vooraan en de moestuin. De grasruigte achteraan werd tot op de onderliggende zandlaag afgeschraapt, zodat zich hierop een kleurrijke bloemenweide kan ontwikkelen. We plantten ook heel wat inheemse struiken, die, eens volgroeid, een groene schuilplaats en nest-gelegenheid voor zangvogels zullen bieden en waar ook insecten op afkomen. Bovendien werd er een insectenhotel gebouwd en tegen de zuidelijke muur van de parktuin kwam een bloemenborder met typische vlinder- en bijenplanten.

Bij deze tuin gaat het erom zoveel mogelijk zintuigen aan te spreken. De bloemenpracht, het gefluit van vogels, het gezoem van de insecten, naast de geur van bloemen en kruiden, van gemaaid hooi, van rottend blad... Ook de kunstwerken, gemaakt door zowel de centrumbewoners als externe beeldhouwers, en opgesteld langs het wandelpad in de verschillende compartimenten van de tuin, zijn gericht op zintuigelijke beleving.

Voor de inrichting van de zintuigentuin konden we rekenen op de financiële steun van de Provincie, de Gemeente Zedelgem en DeKade-Spermalie. Het Wit Huis vind je in de Rijselsestraat 13 te Loppem en is dagelijks toegankelijk van 10 tot 17 uur.

Restauratie kapel Biezestraat (Ichtegem)

Op 15 mei werd het gerestaureerde veldkapelletje langs de Biezestraat in Ichtegem ingehuldigd. Opnieuw een stukje cultureel erfgoed dat als mooie blikvanger langsheen de Groene 62 bewaard is gebleven. Het kapelletje dateert uit 1861 en was in een zorgwekkende staat.

In 2011 schonk de eigenaar de kapel aan de Gemeente Ichtegem. Deze sloot een akkoord met de Provincie voor een gezamenlijke financiering van de restauratiewerken.

De restauratie van de kapel past in het omgevingsplan voor de Groene 62. Deze recreatieve fietsas op de vroegere spoorweg tussen Torhout en Oostende wordt door de Provincie grondig heringericht, waarbij ook de aandacht gaat naar de opwaardering van het aanpalende landschap.

De veldkapel ligt als een klein rustpunt tussen de Groene 62 en het wandelgebied in de omgeving van het Rozendaelekasteel. De volgende jaren wil het Regionaal Landschap hier verder in de verfraaiing van het landschap investeren. We hopen alvast dat de fietsers en wandelaars de mooie plekjes langsheen de Groene 62 leren ontdekken!

Ruddervoorde: basisschool Malpertuis kiest resoluut voor speelgroen!

Meer en meer scholen zijn zich bewust van de positieve invloed van vitamine G(roen) op het gedrag van de leerlingen. Ze beseffen dat een groene omgeving een basisbehoefte is voor kinderen.

Kinderen hebben steeds minder de kans om te ravotten in de vrije natuur. Nochtans ontwikkelen zij tal van vaardigheden door te spelen in die natuur: een scherpe zintuiglijke vaardigheid, actief waarnemen, opmerkzaam zijn. Aldus leren ze bewust en bezorgd omgaan met milieu en natuur.

In basisschool Malpertuis kreeg het Regionaal Landschap de kans om de eentonige graspartij rond de schoolgebouwen om te vormen tot een boeiende speel- en leertuin. In de tuin staat het vrije spel centraal. Samen met de school, ontwerper Grondig Groen en het Regionaal Landschap kreeg het plan vorm.

Centraal loopt een avonturenpad over een kronkelende gracht en doorheen een wilgentunnel die uitkomt op een speelheuvel. De heuvel werd opgebouwd met de aarde uit de nieuw aangelegde kikkerpoel.

Bij de kleuterspeelplaats werd een doolhof van takken geconstrueerd en elders op het terrein kwamen enkele wilgenhutjes. De sfeer van avontuur wordt verder in de hand gewerkt door de afwisseling van lang met kort gras, de speel- en vlinderbosjes, de stammenmikado en de regenwaterpomp.

Op het schoolfeest einde juni werd het project enthousiast ingehuldigd en werden alle medewerkers in de bloemetjes gezet. Het prachtige resultaat kwam inderdaad tot stand dankzij vele helpende handen: leerlingen, (groot)ouders, leerkrachten en directeur. De Provincie financierde het project met een bedrag van 5000 euro. Nu maar duimen dat de leerlingen dit schooljaar volop gebruik zullen maken van hun nieuwe speeltuin, met de daarbij gepaard gaande vuile broek!

Is jouw school ook geïnteresseerd in speel-natuur? Weet je niet goed hoe eraan te beginnen? Als Regionaal Landschap begeleiden en ondersteunen we je school in het vinden van subsidies, het vinden van een goede, betaalbare ontwerper en het begeleiden van de planopmaak en –uitvoering. Neem gerust contact op met het Regionaal Landschap Houtland en misschien spelen ook jouw leerlingen volgend schooljaar in een avontuurlijke, groene omgeving!

Dieter Willems, G 0476 53 70 02, E dieter.willems@west-vlaanderen.be

Hof ter Loo: rusthalte langs de Vloethemveldzate

Sedert deze zomer is het park van het bezinningscentrum Ter Loo in Zedelgem vrij toegankelijk. Het is een rustige groene oase, waar je even op adem kunt komen. Dankzij een verbinding met de Vloethemveldzate kunnen ook fietsers er gemakkelijk terecht.

Vijf jaar terug werd het project voor de opwaardering van het park opgestart als een samenwerking van het bezinningscentrum, de Gemeente Zedelgem, de Bosgroep Houtland en het Regionaal Landschap. Door gebrek aan mankracht kon het bezinningscentrum immers steeds minder instaan voor het beheer van het domein. Het gemeentebestuur van Zedelgem was bereid dit over te nemen, evenwel mits een deel van het park publiek toegankelijk werd.

Het Regionaal Landschap maakte de plannen voor een aantal eerste inrichtingswerken. Ze omvatten de herinrichting van de voormalige eendenput, het herstel van de boomgaard, de aanleg van een veedrinkpoel en het vellen van een aantal gevaarlijk hellende populieren. Deze werken kwamen tot stand met de financiële steun van Onroerend Erfgoed en de Gemeente Zedelgem. Deze laatste kocht ondertussen de verbindende strook met de Vloethemveldzate aan. Op de Dag van de Natuur 2011 werden hier geboortebomen aangeplant.

Het park kan je bereiken via de ingang aan de Torhoutsesteenweg 56 te Loppem met parkeergelegenheid op het domein of via de verbindingsweg met de Vloethemveldzate en de Groene Meersen.

Neem deel aan de Dag van de Natuur 2012:
www.natuurpunt.be/dagvandenatuur of
www.west-vlaanderen.be/dagvandenatuur

Je knotbomen gratis geknot!

Waarom knotbomen onderhouden?
Het Regionaal Landschap Houtland is een organisatie die werkt aan landschapsherstel. Knotbomen zijn kleine landschapselementen die beeldbepalend zijn in ons landschap. Zonder knotbomen ziet ons landschap er anders uit. Wij willen dat de knotbomen goed beheerd worden en dat er waar mogelijk nieuwe bijkomen.

Knotbomen moeten elke zes tot acht jaar volledig van hun takken worden ontdaan. Omdat niet iedereen over het nodige materiaal beschikt, geen zin of tijd heeft of hoogtevrees, werkt het Regionaal Landschap Houtland sinds enkele jaren met een knotteam. Dit zijn vrijwilligers die bomen gratis knotten in ruil voor het brandhout.

Welke bomen komen in aanmerking?

Het gaat om KNOTbomen op het platteland waarvan de opgaande takken kaprijp zijn. Dit wil zeggen dat de te kappen takken **een omtrek van ongeveer 40cm hebben of een dikte van 15cm.**

Welke werken neemt het knotteam **NIET** aan:

- Knotbomen in de tuinsfeer
- Kappen van opgaande bomen
- Opsnoeien van allerhande bomen/struiken
- Scheren van hagen

Wat kan je verwachten?

Het Regionaal Landschap Houtland geeft jouw gegevens door aan een ploegje knotters uit ons team. Deze nemen in de loop van het knotseizoen

(van 25 november 2012 tot 31 maart 2013) contact op om verder af te spreken. Tijdens de werkzaamheden voeren zij veiligheid en professionaliteit hoog in het vaandel. Elke knotter draagt daarom gepaste beschermkledij en wordt door ons verzekerd.

Praktisch

1. Als knotboomeigenaar geef je je knotaanvraag door aan Dieter Willems van het Regionaal Landschap Houtland, T 050 40 70 21, E dieter.willems@west-vlaanderen.be.
2. Een knotter neemt tussen 25 november 2012 en 31 maart 2013 contact op om verder af te spreken.
3. De knotter heeft recht op de dikke takken voor brandhout. Het snoei-hout verzamelt hij op een stapel of in een takkenril. Als eigenaar sta je in voor de verdere verwerking van deze dunne takken: verhakselen, houtril voorzien, containerpark...

Kom kijken! Een Biscop in 't Vagevuur(bos)

Na de succesvolle edities in 2004 en 2008 stelt Natuurpunt De Torenvalk opnieuw een unieke natuur- en cultuurhistorische wandeling voor. We starten in het provinciedomein Bulskampveld, gaan door het Vagevuurbos van het Agentschap voor Natuur en Bos, om te eindigen in het Sint-Pietersveld. Een pendelbus brengt je terug naar de startplaats.

De bossen van Vlaanderen zijn nog steeds een bron van leven voor mens en dier. Je krijgt mythische verhalen te horen, geniet van demonstraties zoals boomslepen met een trekpaard, maken van borstels met bosmateriaal, ... en je kunt ook eens proeven van het bos. Dit alles in een unieke omgeving waar reeën, levendbarende hagedissen en zwarte spechten zich thuis voelen. Op diverse plaatsen krijg je een toelichting bij het moderne bos- en heidebeheer. Wist je trouwens dat er nog resten van munitiedepots te zien zijn in het bosreservaat de Eendenputten, dat speciaal voor deze wandeling is opengesteld? Tijdens de wandeling zal je ook duidelijk worden waarvoor de Bisschop precies naar dit bos kwam. Kortom, voor elk wat wils met de unieke mogelijkheid om de streek nog beter te leren kennen!

Starten kan doorlopend tussen 13 en 14.30 uur aan parking Het Aanwijs in de Reigerlostraat te Beernem. Het traject is ongeveer 6 km lang. Onderweg krijg je enkele versnaperingen. Sommige delen zijn moeilijk toegankelijk voor buggy's. Volwassenen betalen 2 euro, kinderen gratis. Een initiatief van Natuurpunt De Torenvalk vzw

Werkwinkel Wilgenhut bouwen

Hoe bouw je een wilgenhut?
Welke wilgentenen gebruik je hiervoor?
Wat zijn de mogelijkheden? Is het voor de eigen tuin, op school of in openbaar domein: je bent welkom om mee de handen uit de mouwen te steken. Op deze dag bouwen we samen een grote en een kleine hut die we via een tunnel met elkaar verbinden. Breng je eigen picknick mee, wij zorgen voor een drankje. Heb je een snoeischaar, breng deze dan ook mee.

Waar: Landschapspark Disveld, Brandstraat, Doomkerke (Ruisselede)
Wanneer: van 10 tot 16 uur
Inschrijven: Regionaal Landschap Houtland vzw, T 050 40 70 21, E dieter.willems@west-vlaanderen.be
Max. 25 deelnemers.

Behaag het Houtland

Behaag het Houtland is een campagne van het Regionaal Landschap Houtland om autochtone hagen en heggen te promoten. Hiermee sluiten we aan bij de Vlaamse actie "Plant van Hier", dat de opkweek van autochtone plantgoed wil stimuleren.

- Autochtone planten zijn afstammelingen van bomen en struiken die zich na de laatste ijstijd spontaan in onze gebieden gevestigd hebben. Ze hebben zich aangepast aan het klimaat en de bodems van het Houtland waardoor ze minder te kampen hebben met ziektes.
- Het gebruik van autochtone planten is een eenvoudige manier om meer dieren in je tuin of weiland aan te trekken.
- Ze bieden bovendien een mooie en natuurlijke aanblik in elk seizoen.
- En tot slot: ze zijn goedkoop!

Mocht je komende winter overwegen een haag, heg of houtkant aan te planten, dan biedt het Regionaal Landschap Houtland je tegen interessante tarieven autochtone plantgoed aan!

We hebben voor jou enkele standaardpakketten samengesteld:

- Gemengde doornhaag: 30 meidoorn, 10 hulst, 10 sleedoorn & 10 haagbeuk
- Gemengde haag: 10 haagbeuk, 10 gladde iep & 10 beuk
- Gemengde heg: 20 meidoorn, 10 sleedoorn, 10 hondsroos, 10 hazelaar & 10 Gelderse roos
- Hakhoutkant: 10 es, 10 zwarte els, 10 boswilg, 10 haagbeuk, 10 zomereik & 10 steeliep
- Vogelbosje: 10 Europese vogelkers, 10 sporkehout, 10 hazelaar, 10 lijsterbes, 10 meidoorn & 10 hondsroos

Daarnaast zijn er nog pakketten te verkrijgen van uitsluitend meidoorn, haagbeuk of beuk. Je kan ook bomen bestellen: es, zomerlinde, beuk of zomereik. Er zijn ook pootstokken van schietwilg te verkrijgen.

Alle info over de pakketten, de plantsoorten, het bestelformulier alsook alle praktische informatie vind je op www.rlhoutland.be/nieuws.php - 'Behaag het Houtland'. Let op: bestelling en betaling tegen uiterlijk 26 oktober 2012. Extra informatie bij Dieter Willems, T 050 40 70 21, E dieter.willems@west-vlaanderen.be.

Ben je landbouwer of eigenaar van een perceel landbouwgrond? Via een beheersvergoeding kan je voor de aanleg en het onderhoud van heggen, hagen en houtkanten vergoed worden. Neem hiervoor contact op met bedrijfsplanner Filip Jonckheere, T 050 45 81 21, E filip.jonckheere@vlm.be.

BRANDHOUT VAN BOS TOT STOOF

DEMONSTRATIEDAG

Meer en meer zaag- en snoeiwerk gebeurt door particulieren. Knotbomen, houtkanten, hagen, hakhout, bomenrijen, ... als pure beheervorm of met brandhout als eindproduct.

Vind een antwoord op al uw vragen ...
Van veiligheid tot het meest geschikte materiaal!!

TILLEGEMBOS • BRUGGE

zondag 25 november 2012

met om 14u openbare brandhoutverkoop voor particulieren
doorlopend brandhoutbeurs van 11u tot 16u
Meer dan 30 demonstraties en standhouders!

www.bosgroep houtland.be (doorklikken naar activiteiten) voor extra info

Colofon

Deze Landschapskrant is een uitgave van Regionaal Landschap Houtland vzw, Streekhuis Kasteel Tillegem, Tillegemstraat 81, 8200 Sint-Michiels, T 050 40 70 22
rlhoutland@west-vlaanderen.be

VU: Pauwel Bogaert

Redactie : Pauwel Bogaert, Wouter Demey, Roland Dufoort, Patrick Keirsebilck, Johan Mahieu, Riet Schockaert, Regine Vanallemeersch, Dieter Willems

Foto's: Patrick Keirsebilck, Regionaal Landschap Houtland,

Vormgeving en druk: drukprojecten T'HOOFT

